

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

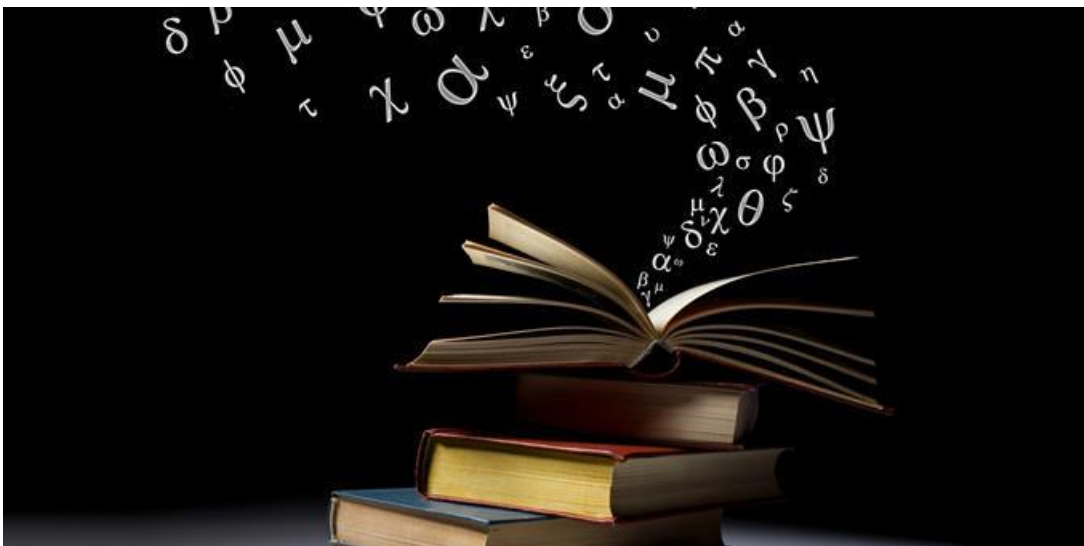
Α' ομάδα

1. Στο βιβλίο παρουσιάζονται δύο διαφορετικοί κόσμοι. Ο πραγματικός κόσμος της Ρόζας, στη νέα της γειτονιά, και ο πλασματικός κόσμος, στον οποίο δίνει τη μάχη της για τις γλώσσες που χάνονται. Να επιλέξεις τέσσερα (4) αποσπάσματα, δύο από τον κάθε «κόσμο» της Ρόζας που σου παραθέτουμε παρακάτω και να τα σχολιάσεις με το δικό σου τρόπο.

Αποσπάσματα για τη γλώσσα (από τον φανταστικό κόσμο της Ρόζας)

α) Η γλώσσα δεν είναι μόνο τα λόγια. Είναι και η ιστορία των ανθρώπων. Αυτά που θυμούνται αλλά και αυτά που ονειρεύονται.

Στο παραπάνω απόσπασμα ο Γκαμπίτο εξηγεί στη Ρόζα τι πιστεύει αυτός ότι είναι η γλώσσα. Υποστηρίζει ότι η γλώσσα είναι κάτι παραπάνω από λόγια, είναι η ιστορία, ο πολιτισμός των ανθρώπων. Η γλώσσα αποτελεί κομμάτι του πολιτισμού της κάθε χώρας και περιλαμβάνει εκτός από τις λέξεις, τις ιστορίες, τους μύθους, τους θρύλους, τις αναμνήσεις και τα όνειρα που περνούσαν από στόμα σε στόμα και από γενιά σε γενιά. Η γλώσσα είναι ένα μέσο, με το οποίο οι άνθρωποι μπορούν να εκφράζονται και να δημιουργούν, να καταγράφουν και να διηγούνται τις σκέψεις, τα όνειρα και τις αναμνήσεις τους. Οι άνθρωποι ονειρεύονται, θυμούνται και με τη γλώσσα έχουν την δυνατότητα να επικοινωνήσουν, να μοιραστούν τις σκέψεις τους, να ανταλλάξουν απόψεις με τους συνανθρώπους τους, να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες και να γίνουν πιο ανοιχτόμυαλοι. Η γλώσσα είναι κοινό χαρακτηριστικό όλων των ανθρώπων και οι απόψεις, τα όνειρα και οι αναμνήσεις, που ανταλλάσσουν, τους κρατούν ενωμένους. Χωρίς τη γλώσσα οι άνθρωποι θα ζούσαν αποξενωμένοι.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Αποσπάσματα για τη ζωή και τις ανθρώπινες σχέσεις (από τον πραγματικό κόσμο της Ρόζας)

α) Αν κάποιος έχει φαντασία, μπορεί και φαντάζεται έναν καλύτερο κόσμο. Κλείνει τα μάτια του και βλέπει αυτό που ποθεί.

Το απόσπασμα αυτό αναφέρεται στη φαντασία του ανθρώπου. Ένας άνθρωπος με φαντασία μπορεί να ονειρευτεί έναν καλύτερο κόσμο, να ελπίζει για ένα καλύτερο αύριο και να παλεύει για αυτό. Μπορεί να κλείνει τα μάτια του και να οραματίζεται κάτι καλύτερο και να προσπαθεί να το καταφέρει. Με τη φαντασία ο άνθρωπος κυνηγάει τα όνειρά του και γίνεται καλύτερος. Χωρίς τη φαντασία δεν έχει νόημα η ζωή, αφού δεν ονειρευόμαστε, δεν φανταζόμαστε και δεν ελπίζουμε σε κάτι καλύτερο.

δ) Έτσι, φαντάστηκε ότι αυτός ο άλλος κόσμος θα ήταν σαν χαμόγελο. Ένα χαμόγελο που θα ένωνε πολλούς και διαφορετικούς κόσμους, τις μικρές κόκκινες πυγολαμπίδες που αναβόσβηναν στον χάρτη κι όλους τους άλλους, τους πολλούς και διαφορετικούς που βαδίζουν πάνω στη γη.

Φαντάζεται αυτόν τον άλλο, νέο κόσμο ως έναν κόσμο χωρίς διακρίσεις, που θα ενώνει όλους τους διαφορετικούς ανθρώπους. Έναν κόσμο που θα ενώνει όλους τους διαφορετικούς πολιτισμούς, όλες τις διαφορετικές γλώσσες. Έναν κόσμο στον οποίο θα κυριαρχούν η αλληλεγγύη, η αποδοχή της διαφορετικότητας, ο αλτρουισμός και η ανιδιοτέλεια και όχι ο ρατσισμός, η ιδιοτέλεια και η μιζέρια. Εκεί, όλοι οι άνθρωποι θα είναι ίσοι και θα έχουν ίσα δικαιώματα. Τον φαντάστηκε σαν ένα χαμόγελο, διότι όλοι θα είναι ευτυχισμένοι.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

2.α) Ποια πιστεύεις ότι ήταν τα βασικά μηνύματα – ιδέες που ήθελε να περάσει η συγγραφέας μέσα από αυτήν την ιστορία;

Η ιστορία αυτή διαδραματίζεται σε δύο κόσμους: τον αληθινό κόσμο της Ρόζας και τη χώρα της ουτοπίας όπου ταξιδεύει στα όνειρα της. Τόσο στον ένα κόσμο όσο και στον άλλο υπάρχουν μηνύματα και ιδέες που θέλει η συγγραφέας να περάσει σε εμάς. Συγκεκριμένα, στην Πολιτεία του Βυθού το βασικό μήνυμα είναι και ο λόγος για τον οποίο ο Βάβελ και οι σύντροφοι του πολεμούν τους Γλωσσοκτόνους: να σώσουν τις γλώσσες που χάνονται. Οι γλώσσες, όμως, είναι κάτι παραπάνω από λόγια, είναι λέξεις, όνειρα, παραμύθια, θρύλοι, προφητείες, όρκοι, τραγούδια, ιστορία, είναι ολόκληρος ο πολιτισμός μιας χώρας. Θέλει, επίσης, να μας δείξει την αξία της γλώσσας, της ποίησης, της γραφής μέσα από τον αγώνα της Πολιτείας του Βυθού, μέσα από την κρυφή αγάπη του πατέρα της Ρόζας για την ποίηση, ακόμα και μέσα από τα ονόματα των γατών, τα οποία ήταν όλα ονόματα ποιητών: ο Ρεμπό, ο Ελυάρ, η Σαπφώ, ο Όμηρος, η Πράξιλλα, η Γουλφ, η Πλαθ και η Έμιλυ Ντίκινσον. Το βιβλίο αυτό θίγει κοινωνικά προβλήματα, όπως το θέμα των μεταναστών. Θέλει να προβάλλει την αποδοχή του διαφορετικού ανεξαρτήτως προέλευσης και χρώματος, αφού ο καλύτερος φίλος της Ρόζας είναι ένας πρόσφυγας από το Πακιστάν, ο Χασίμ. Επίσης, η Ρόζα σε όλη την περιπέτειά της και στα ταξίδια της συναντάει ανθρώπους από άλλες χώρες, μακρινές και μαθαίνει ιστορίες για τις πόλεις, τη γλώσσα και τα παραμύθια της πόλης και της χώρας από την οποία κατάγονται. Τέλος, η βασική ιδέα: τα «παπούτσια με φτερά». Η Ρόζα, ένα μικρό παιδί που μεγάλωσε χωρίς μητέρα, έχει ένα πρόβλημα στο πόδι της, είναι πολύ βαρύ και δεν μπορεί να το σηκώσει για να τρέξει. Φοράει, όμως, τα παπούτσια με φτερά και γεμάτη αυτοπεποίθηση φαντάζεται τον εαυτό της να τρέχει και ονειρεύεται τον στόχο της. Έτσι, προσπαθώντας και δουλεύοντας σκληρά, καταφέρνει να τρέξει και να επιτύχει την αποστολή της. Φορώντας τα παπούτσια με φτερά, η Ρόζα κατάφερε να φέρει εις πέρας την αποστολή της, να υψώσει το ανάστημά της, να αγωνιστεί, για να σώσει τις γλώσσες. Ξέχασε όλες τις κακές σκέψεις, τις στενοχώριες, τη μαμά της και τον πόνο του ποδιού της, αφοσιώθηκε στον στόχο της και τα κατάφερε.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα
Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

β) Πώς αντιλαμβάνεσαι τον τίτλο του βιβλίου; Εσύ φοράς κάπου-κάπου «παπούτσια με φτερά»; Κι όταν τα φοράς... πού σε ταξιδεύουν;

Τα «παπούτσια με φτερά» δεν είναι πραγματικά παπούτσια, είναι το όνειρο που μας κρατάει ζωντανούς και δίνει νόημα και αξία στη ζωή μας. Φορώντας τα «παπούτσια με φτερά», κυνηγάμε το όνειρό μας, καταβάλλουμε μεγάλη προσπάθεια, για να πετύχουμε τον στόχο μας, και γινόμαστε καλύτεροι. Όπως και στην ιστορία του Χαλίλ και του δερβίση, τα «παπούτσια με φτερά» δεν συμβολίζουν απλά παπούτσια, αλλά το όνειρο που κράτησε τους μάστορες ζωντανούς και τη σκληρή δουλειά τους για να επιτύχουν την αποστολή τους. Εγώ, όταν φοράω «παπούτσια με φτερά», ονειρεύομαι να γίνω διπλωμάτης στον ΟΗΕ και να βοηθάω να επιλύσουμε τα προβλήματα του κόσμου μας. Να ταξιδεύω σε άλλες χώρες, να συμμετέχω σε συνέδρια εκπροσωπώντας τη χώρα μου και να συνεργάζομαι με άλλους και να συμβάλλω στην εδραίωση της παγκόσμιας ειρήνης.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα
Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

3. Στο βιβλίο υπάρχουν πολλά αποσπάσματα στα οποία διαφαίνονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά μετανάστες/πρόσφυγες και οι οικογένειές τους. Ποια από αυτά τα αποσπάσματα ξεχώρισες και γιατί; Γράψε ποια θεωρείς ότι είναι, κατά τη γνώμη σου, τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά των μεταναστών που ζουν σε μια «άλλη» πατρίδα.

Κεφάλαιο 1 Σελίδα 18

«Μόνο για λίγο σκέφτηκε η Ρόζα ότι στην παλιά πολυκατοικία στον κάτω όροφο έμενε ο Χασίμ με την οικογένειά του. Είχαν έρθει από το Πακιστάν και οι γονείς του δεν είχαν δουλειά και ο Χασίμ δεν είχε παιχνίδια. Είχε όμως ένα ωραίο χρυσόψαρο σε μία γυάλα. Όταν η Ρόζα έφυγε, ο Χασίμ έκλαιγε. Η Ρόζα του έδωσε το τρενάκι της, που ήταν το αγαπημένο του παιχνίδι, αλλά ο Χασίμ της είπε ότι δεν τον νοιάζει που δεν έχει παιχνίδια, μόνο έκλαιγε γιατί ήταν η μοναδική του φίλη.»

Ξεχώρισα αυτό το απόσπασμα, γιατί αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ο φίλος της Ρόζας, ο Χασίμ, και η οικογένειά του, οι οποίοι ήρθαν από το Πακιστάν. Η οικογένεια αυτή αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Συγκεκριμένα, ζουν στον κάτω όροφο μιας παλιάς πολυκατοικίας, οι γονείς δεν έχουν δουλειά. Συνεπώς, δεν έχουν αρκετά χρήματα και ο μικρός Χασίμ δεν έχει παιχνίδια για να παίξει. Επίσης, ο Χασίμ δεν είχε κανέναν φίλο, μόνο τη Ρόζα. Τα υπόλοιπα παιδιά δεν τον έκαναν παρέα εξαιτίας της καταγωγής του ή του χρώματός του, με αποτέλεσμα να στενοχωριέται.

Κεφάλαιο 6 Σελίδα 53

«Ένας ψηλός, γεροδεμένος άντρας είχε πιάσει τον Κωστή και τον σήκωνε ένα μέτρο από το έδαφος. Η κυρία Ειρήνη είχε βγει από το περίπτερο και χειρονομούσε και φώναζε. Δε μάλωνε τον Κωστή, αλλά φώναζε στον άντρα να αφήσει κάτω τον μικρό. Εκείνη τη στιγμή εμφανίστηκαν ξαφνικά πέντε έξι μηχανάκια που προσγειώθηκαν στην πλατεία. Κατέβηκαν κάτω οι οδηγοί κι

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

άρχισαν να φωνάζουν και να σπρώχνουν. Η Ρόζα δεν έβλεπε καλά. Σηκώθηκε στις μύτες των ποδιών της και προσπάθησε να καταλάβει. Ψάρευε σκόρπιες φράσεις, αλλά δεν μπορούσε να βγάλει νόημα. Ο ψηλός με τα μαύρα φώναζε ότι ήρθε η ώρα να καθαρίσουν οι πλατείες από μετανάστες και προσφυγές κι ότι η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες κι όχι στα μαυράκια και στα Πακιστανάκια.»

Ξεχώρισα αυτό το απόσπασμα γιατί, θίγει το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο Κωστής, ένα παιδί που κατάγεται από τη Συρία. Κάποιοι άντρες, οι οποίοι είναι ρατσιστές και θεωρούν ότι η Ελλάδα ανήκει αποκλειστικά στους ανθρώπους που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα και όχι στα μαυράκια και στα Πακιστανάκια, κυνηγούν παιδιά από άλλες χώρες, διότι πιστεύουν ότι πρέπει να καθαρίσουν οι πλατείες από πρόσφυγες και μετανάστες. Ο Κωστής νιώθει ανυπεράσπιστος και τρομαγμένος καθώς προσπαθεί να ξεφύγει.

Κεφάλαιο 13 Σελίδα 132-133

*«Η Ρόζα θυμήθηκε τη γιαγιά του Χασίμ, που δεν μιλούσε σε κανέναν. Καθόταν πάντα λυπημένη δίπλα στο παράθυρο, εκεί στο υπόγειο, και κοιτούσε τα πόδια των ανθρώπων. Η Ρόζα δεν τη θυμόταν ποτέ να χαμογελάει. Μια μέρα ήρθε και τη βρήκε μια φίλη της από το χωριό της. Εκείνο το βράδυ η γιαγιά τραγουδούσε.
–Νόμιζα ότι ήταν μουγγή, είπε η Ρόζα στον Χασίμ.
–Δεν είναι μουγγή, αλλά εδώ δεν καταλαβαίνει κανείς τη γλώσσα της.»*

Ξεχώρισα αυτό το απόσπασμα, γιατί αναφέρεται στη Σαμίμ, τη γιαγιά του Χασίμ, και στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει. Η Σαμίμ κάθεται πάντα λυπημένη και δεν μιλάει ποτέ, γιατί κανένας δεν μπορεί να καταλάβει τη γλώσσα της. Είναι μονίμως στενοχωρημένη, γιατί νοσταλγεί την πατρίδα της και τη μητρική της γλώσσα, όμως, όταν ξαναείδε τη φίλη της από το χωριό της, αισθάνθηκε πολύ χαρούμενη και άρχισε ξανά να μιλάει.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα
Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Κεφάλαιο 15 Σελίδα 156

«-Να 'σαι σίγουρη, Ρόζα, θα χωρέσουν. Εδώ χωρούν σε μια στάλα τόπο, είπε ο Μούσα ακουμπώντας την παλάμη του στο στήθος του. Λες να μην χωρέσουν σε μια τόσο μεγάλη πόρτα;

Ο Μούσα χάιδεψε το ξύλο.

-Μούσα, η πατρίδα σου είναι η πολιτεία από χρυσάφι, ασήμι και πορφύρα;

-Ο παράδεισος είναι Ρόζα. Ο παράδεισος.»

Ξεχώρισα αυτό το απόσπασμα γιατί αναφέρεται στον Μούσα και τη νοσταλγία για την πατρίδα του. Η Ρόζα τον ρωτάει εάν θα χωρέσουν όλα αυτά σε μία πόρτα, και εκείνος απαντάει ότι, αφού χωράνε σε έναν τόσο μικρό τόπο, στην καρδιά του, θα χωρέσουν σε μια τόσο μεγάλη πόρτα. Νοσταλγεί την πατρίδα του, την οποία θα έχει πάντα στην καρδιά του. Για τον Μούσα, η πατρίδα του είναι ο παράδεισος.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Τα παιδιά των μεταναστών αντιμετωπίζουν πλείστα προβλήματα. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι η προκατάληψη και η εχθρότητα των άλλων παιδιών, λόγω της διαφορετικότητάς τους, της καταγωγής τους ή και του χρώματός τους. Δεν είναι λίγες οι φορές που τα παιδιά αυτά είναι θύματα bullying από άτομα με έντονες ρατσιστικές απόψεις, τα οποία προσπαθούν να τα διώξουν. Συχνά τους θεωρούν ύποπτους για διάφορα εγκλήματα, όπως κλοπές, επειδή είναι μετανάστες και φτωχοί. Οι άνθρωποι αυτοί πληγώνουν τα αισθήματά τους και τους δημιουργούν ανασφάλειες. Αυτό προκαλεί την αποξένωση των παιδιών αυτών από τον υπόλοιπο κόσμο. Επίσης, πολλές φορές οι οικογένειες μεταναστών δεν βρίσκονται σε καλή οικονομική κατάσταση, με αποτέλεσμα να έχουν έλλειψη από βασικά είδη πρώτης ανάγκης, όπως νερό, ιατρική περίθαλψη, ρουχισμό και τρόφιμα. Βιώνουν μια καταθλιπτική και σκληρή πραγματικότητα, απομονωμένα, χωρίς παιχνίδια. Πολλές φορές νοσταλγούν την πατρίδα τους, τους συγγενείς και τους φίλους που μπορεί να άφησαν πίσω. Δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στην καινούργια χώρα και να μάθουν την καινούργια γλώσσα, ξεχνώντας την παλιά. Όλα αυτά καθιστούν δύσκολη την προσαρμογή και την επιβίωση τους στην «άλλη» πατρίδα.

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα
Περίοδου Χριστουγέννων

ΕΡΓΑΣΙΕΣ